

Tytuł Samorządowca Roku to nagroda dla wszystkich mieszkańców
Lublina, a dla mnie zaszczyt i wielka motywacja

Rozmowa z Krzysztofem Żukiem prezydentem miasta

Krzysztof Żuk, Prezydent Miasta Lublin

Pismo Samorządu Terytorialnego „Wspólnota” przyznało Panu tytuł „Samorządowca Roku” za 2020 rok. Czym jest dla Pana to wyróżnienie?

Dla mnie to potwierdzenie, że po 10 latach intensywnej pracy na rzecz miasta i jego mieszkańców, Lublin stał się jednym z najszybciej rozwijających się ośrodków w Polsce i rozpoznawalną marką. Nadrobiliśmy zaległości realizując inwestycje na skalę jakiej w historii miasta nie było, przede wszystkim w obszarze dostępności komunikacyjnej,

Tytuł Samorządowca Roku to nagroda dla wszystkich mieszkańców
Lublina, a dla mnie zaszczyt i wielka motywacja

miejskiego transportu, jakości przestrzeni miejskiej, kultury, sportu i rekreacji. Przed nami oczywiście jeszcze wiele wyzwań, ale tytuł Samorządowca Roku pokazuje, że idziemy w dobrą stronę. To nagroda dla wszystkich mieszkańców Lublina, a dla mnie zaszczyt i wielka motywacja.

Oddanie do użytku drogi ekspresowej łączącej Lublin z Warszawą, często określa się jako m. in. „osobisty sukces Krzysztofa Żuka”. Jakie były przeszkody w realizacji tego przedsięwzięcia i jakie znaczenie ma ta inwestycja dla rozwoju Lublina?

W starania o przeznaczenie środków na budowę S17 na odcinku Lublin – Warszawa było zaangażowanych bardzo wiele osób. Oczywiście mówiłem wówczas o konieczności przełamania bariery komunikacyjnej Lublina i o ułatwieniu dojazdu z Lublina do stolicy, argumentowałem, że to decydujący czynnik rozwoju miasta, ale tak samo jak i ja, te argumenty podnosił ówczesny marszałek województwa, obecny europoseł Krzysztof Hetman. Spore wrażenie na premierze Donaldzie Tusku i ministrach wywarły pokojowe manifestacje w sprawie budowy S17, jakie organizowano wówczas przed Kancelarią Premiera w Warszawie. To była atmosfera wspólnotowego przedsięwzięcia, celu ważnego dla miasta i całego regionu. Kwestię bardzo często podnosiły lokalne i ogólnopolskie media. Do tego doszło stanowisko ówczesnej wicepremier Elżbiety Bieńkowskiej, która rozumiała nasze argumenty i jednoznacznie popierała budowę S17, jako czynnik rozwojowy dla tej części kraju, co było poglądem odmiennym od stanowiska kilku ministrów ówczesnego rządu. Zawsze oddaję jej największe zasługi dla pozytywnego dla nas zakończenia tej sprawy, bo uważam, że to ona ostatecznie przekonała premiera Donalda Tuska do umieszczenia budowy S17 na liście priorytetowych inwestycji drogowych kraju.

Tytuł Samorządowca Roku to nagroda dla wszystkich mieszkańców
Lublina, a dla mnie zaszczyt i wielka motywacja

Z perspektywy lat nasze działania są dziś widoczne. Lublin za sprawą S17 stał się ważnym węzłem komunikacyjnym. W naszym mieście ulokowały się czołowe firmy logistyczne, pojawiają się nowi inwestorzy. Dzięki dostępności komunikacyjnej oraz infrastrukturze telekomunikacyjnej jesteśmy znaczącym ośrodkiem usług teleinformatycznych. Sektor IT zatrudnia już ponad 10 tys. pracowników w naszym mieście. Bez budowy drogi S17 i obwodnicy Lublina nie powstałyby drogi prowadzące do węzłów i wiele innych nowych ulic w mieście. Ekspresówka była impulsem do kolejnych inwestycji drogowych oraz przepustką do skutecznego starania się o fundusze europejskie. Połączenie drogą ekspresową Lublina z Warszawą jest kręgosłupem naszej sieci komunikacyjnej oraz niezwykle ważnym czynnikiem strategii rozwoju miasta i regionu. Brak tej inwestycji oznaczałby opóźnienie inwestycyjne o 4, 5 lat i dalszą stagnację. Na to nie mogliśmy pozwolić.

Rok 2020 nie był chyba łatwy dla miasta. Pandemia koronawirusa, rządowe reformy dotyczące podatku PIT, która musiały odbić się negatywnie na finansach samorządu. Jak radzono sobie z tymi przeciwnościami?

Samorządy cały czas mocno odczuwają skutki wystąpienia ogólnoswiatowego i krajowego kryzysu. Negatywny wpływ zmian w systemie podatku dochodowego wprowadzonych przez rząd PIS w II połowie 2019 roku na dochody jst został wzmocniony poprzez ubytek dochodów w następstwie wystąpienia pandemii Covid-19. W efekcie regulacji w systemie podatkowym z 2019 roku, jednostki samorządu terytorialnego straciły ok. 7 mld zł, w tym miasta Unii Metropolii Polskich ok. 2 mld zł. Zmiany w PIT kosztowały Lublin około 60 mln zł. Propozycja rządu podniesienia kwoty wolnej od podatku bez rekompensaty, skutkować będzie kolejnym uszczupleniem dochodów samorządów z PIT, co można szacować na kilkadziesiąt miliardów złotych, w zależności od przyjętych rozwiązań. Według naszych

Tytuł Samorządowca Roku to nagroda dla wszystkich mieszkańców
Lublina, a dla mnie zaszczyt i wielka motywacja

przybliżonych szacunków negatywne, roczne skutki budżetowe dla Miasta Lublin z tytułu podniesienia kwoty wolnej od podatku do wysokości 30 tys. zł szacuje się na kwotę około 160 mln zł rocznie. To kolejny cios w samorządy i mieszkańców, bo to z tych środków finansowane są inwestycje i usługi realizowane przez miasto.

W 2020 r. ubytek dochodów budżetu miasta związany ze stanem epidemii COVID-19 wyniósł 155 mln zł. W ciągu roku 2020 na bieżąco prowadziliśmy analizy pod kątem uzyskiwanych dochodów i koniecznych do wprowadzenia oszczędności po stronie wydatkowej. Podjęliśmy działania oszczędnościowe we wszystkich możliwych obszarach działalności w celu minimalizacji negatywnych konsekwencji finansowych. W pierwszej kolejności ponoszone były wydatki obligatoryjne i związane z zapewnieniem ciągłości działania, zaś wstrzymywane lub przesuwane w czasie zadania nowe czy fakultatywne. Obok podejmowanych działań oszczędnościowych dodatkowo ponosiliśmy zwiększone wydatki na walkę z epidemią. Obejmowała ona działania na rzecz mieszkańców w zakresie organizacji miejsc kwarantanny zbiorowej, dezynfekcji miejsc publicznych, wsparcia miejskich szpitali czy hospicjów, opieki nad osobami starszymi, samotnymi czy bezdomnymi, jak również w zakresie funkcjonowania jednostek organizacyjnych miasta, związanych ze zmianą organizacji pracy, dostosowaniem pomieszczeń do wymogów sanitarno-epidemiologicznych, zakupem środków do dezynfekcji i ochrony osobistej. Na wydatki związane z walką z koronawirusem przeznaczaliśmy z budżetu miasta blisko 15 mln zł. Jednocześnie przyjęliśmy założenie, że inwestycje publiczne są najlepszą metodą walki ze spowolnieniem gospodarczym. Podjęliśmy działania mające na celu utrzymanie realizacji inwestycji w jak największym stopniu, ponieważ inwestycje jednostek samorządu terytorialnego stanowią istotną część krajowych wydatków rozwojowych. Zadania inwestycyjne są realizowane przy współpracy z przedsiębiorcami, których sytuacja finansowa ściśle powiązana jest ze stanem finansów zamawiających usługi – jednostkami samorządu terytorialnego. Jeśli chcemy rozruszać na nowo gospodarkę, musimy realizować inwestycje publiczne. To jest kluczowe, by nie tracić miejsc pracy, żeby firmy

Tytuł Samorządowca Roku to nagroda dla wszystkich mieszkańców
Lublina, a dla mnie zaszczyt i wielka motywacja

mogły zarabiać, płacić CIT, a ich pracownicy PIT.

Pod koniec 2020 roku obchodził Pan jubileusz 10-lecia sprawowania urzędu prezydenta miasta. Co Pan uważa za swoje największe osiągnięcia w tym okresie? Jakie najważniejsze inwestycje w tym czasie udało się zrealizować?

Jasno nakreślony plan na Lublin sprzed dziesięciu lat przyniósł widoczne efekty. Jesteśmy jednym z najszybciej rozwijających się miast w Polsce, a jednocześnie przyjaznym dla osób, które z Lublinem związały swoje życie. W tym czasie Lublin przeszedł znaczącą metamorfozę, stając się najważniejszym ośrodkiem Polski Wschodniej i jednym z najdynamiczniej rozwijających się miast w Polsce. Zrealizowaliśmy największe inwestycje w historii miasta głównie w obszarze komunikacji, jakości przestrzeni miejskiej, infrastruktury sportowej, kulturalnej i rekreacyjnej. Było to możliwe m.in. dzięki konsekwentnej pracy na rzecz pozyskania środków unijnych. W latach 2010-2020 w Lublinie zrealizowaliśmy projekty inwestycyjne na kwotę ponad 4,6 mld zł, z czego 3 mld pozyskaliśmy z funduszy europejskich. W tym czasie powstały m.in. miejska obwodnica wraz z dojazdami oraz sieć dróg wewnętrznych, łącznie ponad 200 km dróg, chodników i dróg dla rowerów w mieście. Unowocześniono i zmodernizowano sieć komunikacyjną, przyłączając miasto do głównych szlaków komunikacyjnych, drogowych i lotniczych, co potwierdziło rolę regionalnego lidera. Postawiono na ekologiczną komunikację publiczną, czyniąc Lublin jednym z polskich liderów elektromobilności, w 80% wymieniono tabor komunikacji miejskiej. Zbudowano nowoczesną infrastrukturę drogową, a teraz rozpoczęliśmy budowę Dworca Metropolitalnego dla całego regionu.

Tytuł Samorządowca Roku to nagroda dla wszystkich mieszkańców
Lublina, a dla mnie zaszczyt i wielka motywacja

Czy Lublin jest rozpoznawalną marką? Jakie są jej największe atuty i w jaki sposób zamierza je Pan wykorzystywać w najbliższych latach?

Lublin to dynamicznie rozwijające się miasto z nowoczesną gospodarką. Bez wątpienia w ostatnich latach stało się rozpoznawalną marką i weszło do pierwszej ligi polskich miast. Zbudowaliśmy konkurencyjny ekosystem gospodarczy, który stał się przedmiotem zainteresowania inwestorów z wielu branż, zarówno usługowych jak i przemysłowych. W ciągu 10 lat udało się pozyskać około 80 inwestorów, do tego doszło ponad 50 projektów reinwestycyjnych. Udało nam się wypracować system rzeczywistej współpracy i powiązań pomiędzy przedstawicielami samorządu, nauki, biznesu, organizacji pozarządowych i samych mieszkańców. Za największy atut Lublina pod kątem jego potencjału inwestycyjnego uznać należy przede wszystkim dostępność do wysoko wykwalifikowanej kadry, którą w dużej mierze stanowią absolwenci lubelskich uczelni. Ten czynnik to obecnie główny element kształtujący strategiczne decyzje inwestorów o wyborze lub odrzuceniu danego ośrodka jako miejsca zlokalizowania swojej działalności. Przewagę Lublina buduje również jego coraz lepsza dostępność komunikacyjna, rozwój infrastruktury okołobiznesowej i co równie ważne, wysoko oceniana jakość życia w mieście. Lublin to czwarty ekosystem startupowy w Polsce, animator i siedziba wielu inicjatyw klastrowych i biznesowych, m.in. rozpoznawalnej w skali kraju Lubelskiej Wyżyny IT czy Lubelskiej Wyżyny Medycznej. Lublin to kompaktowe miasto, dające doskonałe warunki do rozwoju biznesu i życia. W przyszłości zrobimy wszystko, by wykorzystać posiadany potencjał i sprawić, że Lublin stanie się jeszcze bardziej innowacyjną, europejską metropolią, miastem doskonałym do życia, studiowania i pracy, z powszechnym wykorzystaniem inteligentnych rozwiązań w zakresie, gospodarki, transportu i ekologii.

Dziękuję za rozmowę, Marcin Prynda